

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

การประกันภัยต่อเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับธุรกิจประกันภัย เนื่องจาก การประกันภัยต่อ ช่วยแบ่งเบาภาระการรับประกันภัยของบริษัทประกันภัย โดยเฉพาะภัยที่รับเสี่ยงนั้นเป็นภัยที่มีการสะสมของภัยสูง (Accumulation of Risks) หรือเป็นมหันตภัย (Catastrophe Risks) ทำให้บริษัทประกันภัยไม่สามารถรับเสี่ยงภัยได้เองทั้งหมด การประกันภัยต่อจึงมีบทบาทสำคัญมากสำหรับ บริษัทประกันภัย ไม่ว่าจะเป็นการเอาประกันภัยต่อ (Outward Reinsurance) หรือ การรับประกันภัยต่อ (Inward Reinsurance)

เนื่องจากไม่มีกฎหมายบัญญัติเกี่ยวกับการประกันภัยต่อไว้โดยเฉพาะ ทำให้สถานะทางกฎหมายของการประกันภัยต่อยังไม่แน่ชัด แต่การประกันภัยต่อเป็นการตกลงทำสัญญาในรูปแบบหนึ่ง จึงต้องนำหลักกฎหมายนิติกรรมสัญญา มาบังคับใช้ รวมทั้งประเพณีปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันภัยต่อ ซึ่งใช้ปฏิบัติจนกลายเป็นหลักสากล มาพิจารณาประกอบ สำหรับกฎหมายประกันภัยนั้น เมื่อพิจารณาแล้วไม่สามารถจะนำหลักกฎหมายประกันภัยมาบังคับใช้ได้ทุกกรณี เนื่องจากลักษณะพิเศษของการประกันภัยต่อ ที่แตกต่างไปจากการประกันภัยนั่นเอง ดังนั้น การพิจารณาถึงหลักกฎหมายประกันภัยนั้น จะต้องเป็นหลักกฎหมายประกันภัยเท่าที่เทียบเคียงนำมาใช้บังคับได้จริง ๆ เท่านั้น

สัญญาประกันภัยต่อ เกิดขึ้นจากการตกลงโดยชัดแจ้งของคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย คือ ผู้เอาประกันภัยต่อและผู้รับประกันภัยต่อ ทำให้คู่สัญญาต้องผูกพันตามเงื่อนไขที่ปรากฏในสัญญา แต่บางสัญญาก็มีบุคคลภายนอกซึ่งไม่ใช่คู่สัญญาเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งก็คือ นายหน้าประกันภัยต่อ นายหน้าประกันภัยต่อเป็นผู้ชี้ช่องหรือจัดการให้ผู้เอา

ประกันภัยต่อทำสัญญากับผู้รับประกันภัยต่อ ซึ่งมักมีความชำนาญ เพราะรู้จักตลาดรับประกันภัยต่อต่างประเทศเป็นอย่างดี และอาจกล่าวได้ว่า นายหน้าประกันภัยต่อ ยังคงเป็นตัวจักรสำคัญในการเอาประกันภัยต่อกับต่างประเทศ แต่เนื่องจากตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นายหน้าไม่มีความรับผิดชอบไปถึงการชำระหนี้ตามสัญญาที่คู่สัญญาได้ทำต่อกัน เพราะตนเป็นสื่อ ดังนั้น การติดต่อกันอาจเกิดปัญหาได้ ถ้ารัฐไม่เข้ามาควบคุมให้นายหน้าประกันภัยต่อเป็นผู้มีคุณสมบัติที่จะประกอบวิชาชีพนายหน้าประกันภัยต่ออย่างแท้จริง

จากการศึกษาวิจัยพบว่ามาตรการทางกฎหมายในการควบคุม กำกับดูแล และส่งเสริมธุรกิจประกันภัยต่อ ยังไม่สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาธุรกิจประกันภัยต่อในประเทศที่มีความมั่นคงและเจริญเติบโต ซึ่งอุปสรรคประการสำคัญ ได้แก่

1. หลักเกณฑ์บางประการในการออกใบอนุญาตให้เป็นนายหน้าประกันภัยต่อ ยังบกพร่องอยู่ เนื่องจากการออกใบอนุญาตให้เป็นนายหน้าประกันภัยต่อ กำหนดให้มีการทดสอบว่า ผู้สมัครมีความรู้เหมาะสมสำหรับการเป็นนายหน้าประกันภัยต่อหรือไม่ ด้วยวิธีการสอบข้อเขียนแบบปรนัยเท่านั้น ซึ่งการทดสอบเช่นนี้ ยังไม่ได้มาตรฐานที่จะพิสูจน์ว่าผู้สมัครมีความเหมาะสมหรือไม่ เมื่อนายหน้าประกันภัยต่อเป็นองค์กรซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาธุรกิจประกันภัยต่อ รัฐจึงควรส่งเสริมสร้างให้เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ โดยกำหนดมาตรฐานการทดสอบความรู้เสียใหม่

2. สภาพของบริษัทประกันภัยในประเทศยังไม่พร้อมสำหรับการพัฒนา และส่งเสริมธุรกิจประกันภัยต่อในประเทศ

สาเหตุประการแรก เป็นเพราะบริษัทประกันภัยส่วนใหญ่เป็นบริษัทประกันภัยขนาดเล็กและขนาดกลาง ซึ่งมีทุนจดทะเบียนต่ำ ทำให้ไม่สามารถรับเสี่ยงภัยไว้เองได้ทั้งหมด สำหรับภัยที่มีจำนวนเงินเอาประกันภัยสูง และไม่สามารถเอาประกันภัยต่อกับบริษัทประกันภัยในประเทศได้ทั้งหมด เพราะต่างก็มีทุนจดทะเบียนต่ำ จึงเกิดความจำเป็นทั้งทางเทคนิคและทางกฎหมาย ทำให้ต้องเอาประกันภัยต่อกับบริษัทประกันภัยต่างประเทศ

ประการที่สอง เนื่องจากบุคลากรในองค์กรที่มีความรู้เกี่ยวกับการประกันภัยต่อ และเข้าใจถึงสภาพของตลาดประกันภัยต่อ จะอยู่ในระดับผู้บริหาร

เท่านั้น ส่วนพนักงานทั่วไปขององค์กรส่วนใหญ่มิได้ได้รับการอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันภัยต่อเลย

3. กฎหมายซึ่งใช้ควบคุม กากักตุนแลธุรกิจประกันภัยต่อ ใช้บังคับเฉพาะบริษัทประกันภัยและนายหน้าประกันภัยต่อภายในประเทศ ซึ่งได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจประกันภัยจากนายทะเบียนเท่านั้น แต่ไม่มีมาตรการใดที่ใช้ควบคุม กากักตุนแล บริษัทประกันภัยและนายหน้าประกันภัยต่อต่างประเทศ ทำให้บริษัทประกันภัยและนายหน้าประกันภัยต่อต่างประเทศเข้ามาปฏิบัติงานประกันภัยต่อ โดยไม่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขต่าง ๆ ซึ่งรัฐกำหนดไว้ เช่น การมีใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจประกันภัยต่อ การดำรงไว้ซึ่งเงินกองทุนและทรัพย์สินไว้ในประเทศ หรือต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเบี้ยประกันภัยต่อที่บริษัทประกันภัยได้จากการรับประกันภัยต่อมา เสียภาษีธุรกิจเฉพาะ

4. ปัจจุบันในต่างประเทศ บริษัทประกันภัยก่อตั้งขึ้นมากมาย และปรากฏว่ามีบริษัทประกันภัยต่างประเทศหลายบริษัท ที่มีฐานะการเงินไม่มั่นคง ประสพภาวะขาดทุน และเลิกสัมกิจการมากมาย จากการที่ไม่มีกฎหมายควบคุม กากักตุนแลบริษัทประกันภัยและนายหน้าประกันภัยต่อต่างประเทศ แต่บริษัทประกันภัยและนายหน้าประกันภัยต่อต่างประเทศดังกล่าว ยังเข้ามาปฏิบัติงานประกันภัยต่อในประเทศ โดยที่ไม่มีหลักประกันใด ๆ วางไว้เลย ดังนั้น อาจเกิดปัญหา กับบริษัทประกันภัยในประเทศได้ ถ้าผู้รับประกันภัยต่อต่างประเทศรับประกันภัยต่อแล้ว ปฏิเสธการชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือไม่สามารถเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนได้ เพราะหาผู้รับประกันภัยต่อไม่พบและไม่อาจติดต่อกับผู้รับประกันภัยต่อได้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย เห็นได้ว่าบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลในการควบคุม กากักตุนแล และส่งเสริมธุรกิจประกันภัยต่อ ยังไม่ชัดเจน และเพียงพอที่จะพัฒนาธุรกิจประกันภัยต่อให้เจริญก้าวหน้าและมั่นคง ผู้เขียนจึงขอ

เสนอแนะแนวทางการแก้ไข ดังต่อไปนี้

1) นโยบายในการส่งเสริมธุรกิจประกันภัยต่อ ไม่สามารถพัฒนาไปได้อย่างลู่ดวง หากองค์กรที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันภัยต่อ คือ บริษัทประกันภัย นายหน้าประกันภัยต่อ และกรมการประกันภัย ไม่อยู่ในสภาพที่พร้อมจะพัฒนา ดังนั้น จึงควรเตรียมความพร้อมไว้ ดังนี้

1.1 การเตรียมพร้อมทางด้านองค์กร

1.1.1 บริษัทประกันภัย บริษัทประกันภัยควรเพิ่มทุนจดทะเบียนบริษัท เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะรองรับธุรกิจประกันภัยต่อในประเทศได้ ไม่ว่าจะเป็นการเอาประกันภัยต่อหรือการรับประกันภัยต่อ โดยเฉพาะ บริษัทไทยรับประกันภัยต่อ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทรับประกันภัยต่อโดยอาชีพภายในประเทศ ย่อมจำเป็นต้องมีทุนจดทะเบียนที่สูงมาก เพื่อสามารถรับประกันภัยต่อในวงเงินที่สูงได้ ประกอบกับบริษัทประกันภัยต้องสนับสนุนและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในกลไกของการประกันภัยต่อ

1.1.2 นายหน้าประกันภัยต่อ ควรกำหนดมาตรฐานการสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันภัยต่อเสียใหม่ เพราะการกำหนดให้เพียงสอบข้อเขียนแบบปรนัย ไม่อาจทดสอบความรู้ได้อย่างแท้จริง uly ให้นายหน้าประกันภัยประเภทที่จัดทำให้มีการประกันภัยต่อทุกคน ต้องผ่านการสอบสัมภาษณ์ จากคณะกรรมการซึ่งกรมการประกันภัยตั้งขึ้น เพื่อตรวจสอบว่าบุคคลนั้นมีความรู้ ความเข้าใจในกลไกประกันภัยต่อ ประกอบกับมีจรรยาบรรณเพียงพอสำหรับการประกอบวิชาชีพนี้แล้ว และกรมการประกันภัยควรจัดทำให้มีการอบรมเกี่ยวกับการเป็นนายหน้าประกันภัยต่อ เช่น บทบาท หน้าที่และจรรยาบรรณของนายหน้าประกันภัยต่อ

นอกจากนี้ นายหน้าประกันภัยต่อควรประกันภัย ความรับผิดชอบจากการประกอบวิชาชีพ กรมการประกันภัยไม่ควรยกเลิกบทบัญญัติที่ให้นายหน้าประกันภัยต่อให้คำรับรองเป็นหนังสือว่าจะต้องเอาประกันภัย เพื่อความเสียหายอันเกิดจากการประกอบวิชาชีพภายในวงเงินและระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนดนับจากได้รับใบอนุญาต ซึ่งกรณีนี้ให้ใช้สำหรับกรณีที่นายหน้าประกันภัยนั้นเป็น

นายหน้าประเภทที่จัดทำให้มีการประกันภัยต่อ ถึงแม้ว่าจะมีปัญหาด้านทางปฏิบัติ คือ บริษัทประกันภัยมักไม่ยอมรับประกันภัย เพราะมีความเสี่ยงสูง เนื่องจากไม่เชื่อมั่นว่านายหน้าประกันภัยนั้นจะประกอบวิชาชีพได้ดี ซึ่งกรมการประกันภัยอาจแก้ไข ปัญหา ภัยสนับสนุนให้บริษัทรับประกันภัยความรับผิดชอบสำหรับความเสียหายอันเกิด จากการประกอบวิชาชีพนายหน้าประกันภัย โดยการไม่กำหนดเพดานอัตรา เบี้ยประกันภัย แต่ให้บริษัทประกันภัยพิจารณาเรียกเก็บเบี้ยประกันภัยตามความ เสี่ยงภัยซึ่งตนวิเคราะห์หรือประเมินได้ แต่ถ้านายหน้าประกันภัยเห็นว่าเบี้ยประกัน ภัยนั้นสูงเกินไป ก็สามารถร้องเรียนมายังกรมการประกันภัยได้

1.1.3 กรมการประกันภัย ควรให้ความสำคัญกับการ ประกันภัยต่ออย่างจริงจัง รวมทั้งมีนโยบายในการพัฒนาอบรมเจ้าหน้าที่ในหน่วย งานซึ่งรับผิดชอบเกี่ยวกับการประกันภัยต่อ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมี ทักษะที่กว้างสำหรับการประกันภัยต่อ และสมควรเพิ่มบุคลากรในหน่วยงานนั้น ให้สามารถควบคุม กำกับดูแล และส่งเสริมการประกันภัยต่อได้อย่างทั่วถึง

1.2 การเตรียมพร้อมทางด้านกฎหมาย รัฐควรบัญญัติกฎหมาย รองรับ เพื่อให้เกิดความชัดเจนทางปฏิบัติ และมีลักษณะเป็นการกำกับดูแล และส่งเสริมธุรกิจประกันภัยต่อ เพื่อเอื้ออำนวยให้ประเทศไทยมีโอกาสเป็นศูนย์กลาง ประกันภัยต่อในภาคพื้นเอเชียและอินโดจีน ภัย

1.2.1 บัญญัติกฎหมายประกันภัยต่อไว้เป็นหมวดหนึ่ง ในพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 ว่าด้วยหมวดของการประกันภัยต่อ

1.2.2 ยกเลิกการจัดเก็บภาษีธุรกิจ เฉพาะสำหรับรายรับ จากการรับประกันภัยต่อต่างประเทศ รัฐควรมีนโยบายให้กรมสรรพากรยกเลิก บทบัญญัติในกฎหมายภาษีธุรกิจ เฉพาะ ในส่วนที่กำหนดให้ผู้ประกอบการประกัน วินาศภัย ต้องนำเบี้ยประกันภัยต่อที่ได้รับจากการรับประกันภัยต่อต่างประเทศ ไป เสียภาษีธุรกิจเฉพาะในอัตราร้อยละ 3.3 (รวมภาษีท้องถิ่น) เพื่อเป็นการ สนับสนุนและส่งเสริมธุรกิจประกันภัยต่อภายในประเทศ

2) บัญญัติกฎหมายควบคุมการประกันภัยต่อ กรณีที่มีการเอาประกันภัย
ต่อบริษัทประกันภัยต่างประเทศ เพื่อคุ้มครองให้บริษัทประกันภัยในประเทศมี
หลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา โดยกำหนดให้ผู้รับประกันภัยต่อต่างประเทศ
ต้องจัดทำ Letter of Credit ให้กับผู้เอาประกันภัยต่อในประเทศ

3) บัญญัติกฎหมายให้บริษัทประกันภัยและนายหน้าประกันภัย
ต่างประเทศ ซึ่งประสงค์จะเข้ามารับงานประกันภัยต่อ หรือจัดการประกันภัยต่อ
ต้องขึ้นทะเบียนแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับ ชื่อ ที่ตั้งของสถานประกอบการ และ
ภูมิลำเนาไว้ที่กรมการประกันภัย

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย